

Mottagare

Samverkansöverenskommelse mellan Vellinge kommun och polis 2023-2026

Statusuppföljning av lägesbild och åtgärder 2024

Inledning

Inom ramen för det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet är samverkan avgörande. Kommun och polis ska gemensamt med andra aktörer arbeta långsiktigt, systematiskt och kunskapsbaserat med det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet.

Åtgärdsplanen är framtagen utifrån den lokala lägesbilden. Lägesbilden är en sammanställning av kartläggningens resultat som baseras på information genom olika samverkansforum, brottsstatistik, lokala och nationella trygghetsmätningar och medborgar- och medarbetardialoger.

Kommun och polis har gemensamt tagit fram två fokusområden; Trygghet i offentlig miljö och Trygga unga. Det är dessa två områden som ligger till grund för åtgärdsplanen.

Följande rapport är en statusuppföljning av vilka åtgärder som genomförts enligt samverkansöverenskommelsens åtgärdsplan 2023-2026. Rapporten tar även upp status av lägesbilden och revideringar för 2025. Rapporten presenteras i det Brottsförebyggande rådet samt som meddelande till kommunstyrelsen.

Syfte

En årlig uppföljning av åtgärdsplanen i samverkansöverenskommelsen syftar till att följa status kring åtgärder och utvärdera vilka eventuella effekter som uppnåtts samt utgöra underlag för eventuell revidering av lägesbild och beslutade åtgärder.

Status av effektmål 2024

Status av satta effektmål bedöms årligen. Bedömningen visar en indikation på om arbetet är på rätt väg eller om insatser behöver intensifieras under kommande år för att vid avslut av samverkansöverenskommelsen 2026 lyckas uppnå effektmålet helt.

Processen illustreras med hjälp av pilar som indikerar riktningen av arbetet under det senaste året. Den gröna pilen med riktning uppåt indikerar att arbetet är på rätt väg. Den gula pilen med riktning åt sidan indikerar att arbetet bör intensifieras under kommande år.

Status lägesbild

Under 2024 anmälades något högre antal brott jämfört med tidigare år. Utvecklingen i kommunen speglar utvecklingen i riket. Under året har brottskategorin bedrägerier tillkommit i lägesbilden vilket är den kategori som står för flest anmälda brott. Antalet bedrägeribrott i Vellinge kommun följer trenden ur ett nationellt perspektiv. Utmärkande för året är en kraftig minskning av anmälda bostadsinbrott och försök till bostadsinbrott. Minskningen följer den regionala och nationella trenden. Vad gäller antalet anmälda narkotikabrott och trafikbrott speglar det polisens insatser. Polisen har haft fler insatser mot dessa brott, vilket förklarar ökningen av antalet anmälningar. Det är därmed inte möjligt att utifrån brottsstatistiken dra slutsatser om den faktiska utvecklingen¹. Nedan tabell visar brottsstatistiken i Vellinge kommun och hur det har utvecklats sedan 2021.

Brottskategori	2021	2022	2023	Helår 2024
Totalt anmälda brott	2 852	2 973	2 518	2 966
Inbrott i bostad /försök till inbrott i bostad	57	72	77	25
Tillgrepp ur / från bil	151	148	92	133
Skadegörelse-brott	346	322	199	178
Narkotikabrott	34	29	23	82
Trafikbrott	373	343	161	171
Bedrägerier				762

Polisens trygghetsmätning genomförs årligen och är ett av de underlag som kommun och polis använder sig av vid framtagandet av den lokala lägesbilden och som ligger till grund för vilka gemensamma åtgärder som ska vidtas inom exempelvis samverkansöverenskommelsen mellan kommun och polis.

Problemindex i polisens årliga trygghetsmätning är en modell för att underlätta analys av problembilden för boende i ett geografiskt område (kommun, stadsdel eller annan geografisk indelningsgrund). Bilden av en mycket trygg kommun har till och med stärkts något om man jämför med förra årets siffror. Sammantaget för hela Vellinge kommun landar ”problemindex” på 1,22 för 2024, vilket visar att kommunen är en trygg och säker kommun att leva, bo och vistas i ².

Resultatbild Polisens trygghetsmätning					
Total Problemindex	2020	2021	2022	2023	2024
	1,59	1,49	1,49	1,38	1,22

¹ Statistik från polismyndigheten hämtad 2025-01-07

² Polisens trygghetsmätning 2025

SCB:s Medborgarundersökning genomförs vartannat år och innehåller frågor om trygghet. Enligt 2023 års mätning känner sig 91,1 procent av kommunens invånare trygga utomhus när det är mörkt ute medan 98,6 procent känner sig trygga när det är ljus ute³.

I Svenskt Näringslivs undersökning av företagsklimat 2024, finns en del fråga kring hur företagare upplever påverkan från brottslighet och otrygghet. Resultatet i kommunen visar de senaste åren på förbättring i detta hänseende⁴.

Drogvaneundersökningen som genomförs i Vellinge kommun följer och belyser ungdomars drog-, alkohol-, tobaksvanor över tid. I drogvaneundersökningen som genomfördes under vårterminen 2024 visade en minskning av användandet av alkohol och narkotika. Rökning av cigaretter har minskat men användningen av vitt snus har ökat. Undersökningen visar även att andelen föräldrar som förser barn och ungdomar med alkohol har minskat sedan undersökningen 2022.

I juli i år planeras den nya socialtjänstlagen träda i kraft. Lagen syftar till att göra socialtjänsten mer förebyggande, tillgänglig och kunskapsbaserad, vilket innebär att socialtjänstlagen ska kunna arbeta mer effektivt med tidigare insatser och stöd till invånare innan problematiken är för stor. Kommuner kommer att få ett tydligare och mer strukturerat ansvar för att förebygga brott, med särskilt fokus på barn och unga. Den nya socialtjänstlagen kommer innebära att kommunen i stort kommer att behöva arbeta annorlunda för att uppfylla lagen. Förändringarna kommer att påverka och utveckla det brottsförebyggande arbetet som sker i kommunen idag⁵.

³ SCB, "Resultat från SCB:s medborgarundersökning 2023", publicerad november 2024. Tillgänglig på: Resultat från SCB:s medborgarundersökning 2023.

⁴ Svenskt Näringsliv, "Ranking Lokalt företagsklimat 2024", publicerad 25 september 2024. Tillgänglig på: Ranking Lokalt företagsklimat 2024

⁵ Regeringen.se, "Ett stärkt brottsförebyggande ansvar för socialnämnden", publicerad 14 november 2024. Tillgänglig på: Ett stärkt brottsförebyggande ansvar för socialnämnden.

Fokusområde 1.

Trygghet i offentlig miljö

Den offentliga miljön har en direkt påverkan på vår trygghet. Genom att arbeta med att skapa hållbara attraktiva, levande, rena och säkra miljöer inklusive trafiksäkerhet ser vi till att värna om tryggheten i Vellinge kommun.

I lägesbilden kan det konstateras att skadegörelse, ordningsstörningar i offentlig miljö och trafikbrott är återkommande problem utifrån polisens trygghetsmätning och medborgardialoger. Medborgare uppger att de upplever problem med buskörning med mopeder och mc, bilar som kör för fort, trafikregler som inte respekteras och ungdomsstök där smällare och fyrverkerier förekommer.

Arbeta med situationell prevention i offentlig miljö

Åtgärd: Implementera BoTryggt2030 i samhällsbyggnadsprocessen i samverkan med relevanta aktörer så som Vellingebostäder

Status 2024

BoTryggt2030 har framgångsrikt integrerats i samhällsbyggnadsprocessen i Vellinge kommun. Arbetet har gett goda resultat och modellen har främjat utveckling och samarbete mellan olika verksamheter. Perspektiven från BoTryggt2030 används även vid analys av trygghetsvandringar.

Vellingebostäder tillämpar de insikter och lärdomar som BoTryggt2030-modellen erbjuder.

Åtgärd: Kommun, polis och relevanta aktörer ska föra dialog kring möjlighet för eventuell kamerabevakning vid större om- och nybyggnation i offentlig miljö

Status 2024

Dialog kring möjlighet för eventuell kamerabevakning vid större om- och nybyggnation i offentlig miljö sker inom olika samhällsbyggnadsprojekt. Kommunen följer utvecklingen av bland annat kamerabevakningslagen och eventuella möjligheter att kunna använda sig av smarta digitala lösningar så som olika sensorer i offentlig miljö.

Åtgärd: Kommun, Vellingebostäder och polis ska arbeta fram en fungerande struktur för trygghetsvandringar, relevanta aktörer ska involveras och trygghetsvandringar ska genomföras vid behov

Status 2024

Under 2024 har två trygghetsvandringar genomförts med varierande resultat. Det genomfördes en trygghetsvandring i början av 2024 i Höllviken. De som deltog var tjänstepersoner, politiker och polis. På grund av lågt deltagarintresse från medborgarna vid trygghetsvandringen har kommun och polis sett över strukturen inför den andra trygghetsvandringen. Området Höllviken valdes åter igen utifrån resultat från polisens trygghetsmätning. Trygghetsvandringen genomfördes digitalt. Det har skett riktade informationsinsats via sociala medier. Trygghetsvärdar har även arbetat med dialogmöten i Höllviken för att samla in synpunkter till trygghetsvandringen.

Resultatet visar 45 antal inkomna synpunkter. Där ca 67 procent är trafikrelaterat. Utvärdering av det nya arbetssättet kopplat till trygghetsvandringen kommer att göras i början av 2025 samtidigt som sammanställningen för trygghetsvandringen görs.

Vellingebostäder har genomfört två trygghetsvandringar under 2024. I början av året på genomfördes trygghetsvandringen i Vellinge där hyresgäster deltog. I slutet av året genomfördes trygghetsvandringen på specifika platser i Höllviken, Falsterbo och Skanör med möjlighet att lämna in synpunkter kring vart behov av åtgärder fanns.

Åtgärd: Kommun, Vellingebostäder och polis ska besöka, arbeta med dialog och informera verksamheter, företagare och allmänheten om vikten att anmäla klotter och skadegörelse.

Status 2024

Informationsinsatsen genomfördes under 2023 med gott resultat. Statistiken för skadegörelse så som klotter har visat en nedåtgående trend i Vellinge kommun. Nästa informationsinsats planeras att genomföras under 2025.

Åtgärd: Analysera och kartlägga förekomsten av riskfylld hantering och användande av fyrverkerier i syfte att utveckla metoder och arbetssätt för att minska förekomst av det.

Status 2024

Under hösten 2024 har kommun, räddningstjänst och polis genomfört en ny gemensam kommunikationsinsats kopplat till riskfylld hantering av fyrverkerier.

Lägesbilden visar fortsatt att det finns ungdomar i kommunen som smäller fyrverkerier och bangers vilket utgör brott och bryter mot de lokala ordningsstadgorna. Det är förbjudet att utan tillstånd använda pyrotekniska varor inom detaljplanelagt område i hela kommunen. Med detaljplanelagt menas bebyggt område samt gator, parker och torg. Med vissa undantag den 31 december till den 1 januari.

Missbruk av fyrverkerier riskerar att orsaka stor skada på människor och egendom. Kommun och polis har skapat en struktur för hur risktillfällen med fyrverkeri och bangers ska hanteras vilket även innefattar kontakt med det lokala föreningslivet i kommunen.

Status av effektmål 2024:

Förbättrade helhetsresultat i polisens trygghetsmätning	Sammantaget för hela Vellinge kommun redovisar trygghetsmätningen 2024 en förbättring av index (1,22) jämfört med fjolårets mätning (1,38). Vellinge kommun är en fortsatt säker och trygg plats att bo, leva och verka i. I resultatet syns en förbättring i fem av indikatorerna och ingen försämring i indikatorer över indexnivå 2.	
Minska förekomst av skadegörelse så som klotter	Trygghetsforum samt anmälda brott om skadegörelse visar en fortsatt minskad förekomst även under 2024.	
Minskat användande av riskfylld hantering av fyrverkerier vilket följs upp genom trygghetstips kopplat till fyrverkerirelaterad ordningsstörning.	Under 2021 inkom 71 trygghetstips om fyrverkerirelaterade ordningsstörningar, 72 under 2022 och 50 under 2023. Under 2024 har 94 trygghetstips inkommit. Trygghetstipsen kan beskriva en del av bilden men det finns viss risk för att de fyrverkerirelaterade trygghetstipsen är kodade under även andra ärenden. Polisen anser att problematiken med fyrverkerier kvarstår.	

Trafiksäkerhet och miljö

Åtgärd: Styrgruppen trafiksäkerhet och miljö ska arbeta med trafiksäkerhetshöjande- och hastighetsänkande åtgärder. Utifrån säkra skolvägar ska trafikfarliga passager byggas bort där förbättring av belysning även ingår.

Status 2024

Under året har det genomförts en digital skolvägsundersökning som riktar sig till kommunens skolelever, från förskoleklass till och med gymnasiet. uppskattningsvis 5 500–6 000 elever. Syftet med undersökningen var både att få en ökad förståelse för hur och var skolelever rör sig runt om i kommunen, och för att kunna identifiera platser med förbättringspotential. Målet är att genomföra åtgärder som gör skolvägen tryggare och säkrare för kommunens skolelever. Under 2025 kommer trafiksäkerhet och miljö arbeta vidare med resultatet av undersökningen.

Åtgärd: Polis arbetar med synlighet och närvaro i samband med skolstart och informerar kring cykel- och trafiksäkerhet.

Status 2024

I samband med skolstarten hösten 2024 genomfördes både hastighet och nykterhetskontroller i nära anslutning till kommunens alla skolor. Kontrollerna utfördes då det är som högst trafikintensitet. Ordningsföreläggande utfärdades för de som överskred hastigheten.

Åtgärd: Styrgruppen trafiksäkerhet och miljö ska arbeta kommunikativt med kampanjer så som *”Syns du inte, finns du inte”* vilket blir synliggjort på exempelvis kommunens bibliotek och kommunens skolor.

Status 2024

Kampanjen- *”Syns du inte, finns du inte”* genomfördes under november 2024. Kampanjen och material synliggjordes på kommunhuset, bibliotek, skolor samt ambulerande med hjälp av trygghetsvårdarna. Reflexer och cykelljus delades ut i möten med allmänheten.

Åtgärd: Polis utför trafikkontroller på de vägar som är aktuella utifrån gemensam lägesbild.

Status 2024

Polisen arbetar kontinuerligt med trafiksäkerhet genom bland annat hastighetskontroller, bälteskontroller och nykterhetskontroller.

Åtgärd: Vellinge kommun fortsätter med arbetet av kontinuerliga hastighetsmätningar genom exempelvis slangmätningar och uppsättning av hastighetsdisplayer på kommunala vägar både utifrån rutin och i samverkan med polis.

Status 2024

Vellinge kommun fortsätter med slangmätningar och hastighetsdisplayer. Arbetet bedrivs särskilt intensivt intill skolor under skolstart för att verka för säkra skolvägar.

Status av effektmål 2024:

Minska antal dödade och allvarligt skadade i trafiken. I Vellinge kommun år 2019 (innan covid-19 pandemin) visar STRADA statistik noll antal döda i trafiken och sex allvarliga personskadeolyckor.	Följs upp under 2025, redovisas under 2026. I dagsläget stämmer lägesbilden bra överens.	
Uppnå en positiv förändring av problemindexet i polisens trygghetsmätning kopplat till trafik.	Trygghetsmätningen för 2024 visar ett oförändrat resultat jämfört med 2023 vad gäller buskörning med mopeder och mc. Medborgarna upplever fortfarande att den motorburna problematiken är ganska påtaglig.	→
Uppnå en positiv förändring utifrån utvärdering av platser där trafiksäkerhetshöjande åtgärder genomförts.	Identifierat behov på Östra Fädriften där ett provgupp utvärderats under 2024. Under 2025 kommer en större ombyggnation av stråket att ske. Därefter sker en ny utvärdering av platsen.	

Trygghetsforum

Åtgärd: Utveckla forumets struktur, förtydliga de olika aktörernas roller och säkerställ att rätt aktörer medverkar i forumet.

Status 2024

Arbetet är pågående och kommer att fortsätta under 2025. Efter IT-attacken avstannade den digitala utvecklingen något för forumet. Målsättningen är att fortsätta utvecklingen av forumet under 2025 för att enkelt kunna ta fram långsiktiga och kortsiktiga lägesbilder. Ett viktigt redskap i det trygghetsskapande arbetet är trygghetskartan. Inför 2025 kommer trygghetskartan vara möjlig att använda igen.

Åtgärd: Delta i samverkansforum över kommungränserna.

Status 2024

Trygghetschef, samordnare för trygghetsvärdar och kommunpolis har deltagit i samverkansforum över kommungränserna under året i syfte att utveckla lägesbilsarbetet på lokal nivå i kommunen. Utifrån träffarna har erfarenhetsutbyte gjorts.

Åtgärd: Trygghetsvärdar arbetar utifrån fokusområden i samverkan med relevanta aktörer.

Status 2024

Trygghetsvärdarna har under 2024 arbetat med följande fokusområden:

- Kartläggning och samverkan med näringslivet
- Evenemang (näringsliv & fritid) Birdshow, horseshow, m.fl.
- Besöksnäring i form av platser kopplat till turism och utflyktsmål samt övriga samlingsplatser
- Felanmälan Belysning
- Skadegörelse – klotter och nedskräpning
- Motorburen ungdom

Fokusområdena arbetades fram utifrån lägesbilden och redan känd information om till exempel ökade flöden vid större evenemang.

Åtgärd: Följ utvecklingen av kamerabevakningslagen och arbeta för att komplettera det brottsförebyggande arbetat med kamerabevakning på utsatta platser.

Status 2024

2023 års kamerabevakningsutredning (utifrån Dir. 2023:40) har redovisats för regeringen. SOU 2024:27 - "Kamerabevakning i offentlig verksamhet – lättnader och utökade möjligheter." Utredningen föreslås bland annat att tillståndskravet för kamerabevakning tas bort, till exempel för kommuner och regioner.

Enligt förslagen ska kamerabevakning få bedrivas om det är nödvändigt för att utföra en uppgift av allmänt intresse eller som ett led i myndighetsutövning. För en sådan bevakning ska det finnas en dokumenterad intresseavvägning oavsett om bevakning sker på en plats dit allmänheten har tillträde eller inte. Den som bevakar ska även skriva en förteckning över pågående bevakning som på begäran ska lämnas till tillsynsmyndigheten. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2025.

Under 2024 har det skett lättnader i polisens möjligheter att använda sig av tillfällig kamerabevakning. Detta är däremot inget som påverkar polisens förutsättningar att placera kameror i Vellinge kommun utifrån att kommunen inte uppfyller de krav som ställs för tillfällig kamerabevakning. I grunden är det kommuners problembild exempelvis utifrån risk för allvarlig brottslighet som styr möjligheterna för tillfällig kamerabevakning.

Status av effektmål 2024:

Tydligare lägesbilder ska kunna presenteras	Rapporteringssystemet som skapades under 2023 försvann under it-attacken. Systemet har introducerats på nytt under slutet av 2024.	→
Rätt åtgärd ska kunna beslutas, följas upp och utvärderas	Trygghetskartan möjliggör till bättre underlag för lägesbilsarbetet. Eftersom systemet inte fungerat under större delen av 2024 har det inte varit lika enkelt att ta fram långsiktiga och kortsiktiga lägesbilder.	→
Bibehålla och förbättra den konkreta känslan av trygghet i polisens trygghetsmätning	Resultatbilden visar en förbättring i indexet av konkret känsla av otrygghet (1,13) jämfört med fjolårets mätning (1,25).	↑

Trygghet, näringsliv och evenemang

Åtgärd: Inkludera näringslivet i trygghetsforum genom kommunens näringslivsutvecklare för att skapas tydligare och mer kompletta lägesbilder.

Status 2024

Det finns korta kontaktvägar mellan kommun, polis och näringslivet. Däremot kommer det ske en ny introduktion kring användning av trygghetskartan i trygghetsforum då kartan legat nere under större delen av 2024.

Åtgärd: Kommun och polis medverkar årligen på informationsträffar för näringslivet.

Status 2024

Det har inte skett några informationsträffar där trygghetschef och kommunpolisen medverkat utifrån det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet under 2024. Både trygghetschef och kommunpolis har varit tjänstlediga under 2024. Däremot planeras det genomföras en näringslivsträff under våren 2025.

Åtgärd: Kommun och polis ska besöka det lokala näringslivet i syfte att samverka kring hur vi gemensamt kan arbeta brottsförebyggande och trygghetsskapande.

Status 2024

Under året har det inte skett några planerade besök av trygghetschef och kommunpolis. Däremot finns det korta kontaktvägar mellan kommun, polis och näringslivet. Det kan handla om samtal där näringsidkare vill ha råd och stöd kring hur de kan arbeta förebyggande kring exempelvis stölder eller när näringslivet uppmärksammat en viss typ av problematik i sitt område.

Åtgärd: Kommun, räddningstjänst och polis ska genomföra gemensamma tillsynskontroller.

Status 2024

Kommun, räddningstjänst och polis deltog på gemensam tillsynskontroll i juni 2024 med gott resultat.

Åtgärd: Vid evenemang ska kommun inklusive räddningstjänst och polis vid behov samverka kring evenemangs säkerhet och trygghetsaspekter.

Status 2024

Samarbetet mellan aktörerna har gett positiva resultat vid flera evenemang, såsom Falsterbo Horse Show, Falsterbo Bird Show och olika idrottsevenemang.

Status av effektmål 2024:

Inkludera näringslivet i det brottsförebyggande arbetet och utveckla samverkansformer.	Arbetet är pågående och kommer att fortsätta under 2025.	
Fungerande samverkan kring evenemang mellan interna och externa aktörer.	Det finns upprättade strukturer och rutiner vid samverkan under planering och genomförande kopplat till de olika evenemangen mellan interna och externa aktörer.	

Fokusområde 2. Trygga unga

Barn och unga är vår framtid och det förebyggande arbetet är av stor vikt. Vellinge kommun och polis arbetar gemensamt kring social prevention där målet är att barn och unga ska ha en utvecklande och trygg uppväxt fri från kriminalitet och missbruk.

Narkotika har blivit mer lättillgänglig vilket Brås rapport, *Narkotika-marknader - En studie av smuggling, gatuförsäljning, internethandel och köpare* visar, denna trend ses även i Vellinge kommun. Sociala medier, chattappar och internetsförsäljning underlättar för säljare och köpare att komma i kontakt med varandra.

Utifrån lägesbilden finns det inga öppna drogscener i Vellinge kommun vilket försvårar det förebyggande arbetet kring droger i offentlig miljö. I polisens medborgardialoger framkom det att det finns en oro kring ungdomar och narkotikaanvändning. Samverkan kring det drogförebyggande arbetet presenteras i sin helhet i den drogförebyggande planen som antogs 2022.

I lägesbilden framkommer det att det sker olika typer av ordningsstörningar. Det kan exempelvis vara användning av pyroteknik, dåligt språkbruk, utförande av utmaningar som sprids på sociala medier där ungdomar uppmanas bland annat till att bruka våld mot varandra, skadegörelse i offentlig miljö och på skolor. En del av de problem som kommun och polis möter kopplat till ungdomar ligger inom ramen för föräldraansvaret.

Unga i riskzon

Åtgärd: Fortsatt arbete kring YAM (Youth Aware of Mental health) i skolor.

Status 2024

YAM har genomförts i årskurs 8 på alla kommunala skolor i Vellinge.

Åtgärd: Fortsatt arbete kring problematisk skolfrånvaro.

Status 2024

Vellinge kommun arbetar aktivt med problematisk skolfrånvaro.

Under läsåret 2023/2024 har ett metodstöd tagits fram i syfte att öka skolnärvaro och använts i ett pilotprojekt på Södervångsskolan. Alla rektorer har tagit del av materialet i februari månad 2024. Metodstödet implementerades på alla kommunala skolor i Vellinge vid läsårsstart 2024/2025. I metodstödet finns tydliga riktlinjer kring tillvägagångssätt för att öka skolnärvaro. Tydliga steg med åtgärder kopplas till en frånvarotrappa och guider och samtalsstöd till lärare finns bland materialet.

Åtgärd: Fortsatt arbete och utveckling av SSPF (skola, socialtjänst, polis och fritid) samt upprätta samverkan över kommungränserna.

Status 2024

Samarbetet kring SSPF har fungerat ändamålsenligt med goda erfarenheter under 2024. Under årets gång har SSPF arrangerat aktiviteter på information som har uppkommit i samverkansforumet i syfte att motivera och utveckla arbetet inom SSPF. Under året har SSPF även utvecklats till att vara ett forum för att lyfta frågan om och arbetet med våld i ungas parrelationer. Arbetet med våld i ungas relationer har lyfts in på ett bra sätt i forumet.

Den nya sekretesslagstiftningen som träder i kraft den 1 april 2025 kommer att påverka arbetet inom SSPF. Det kommer bland annat innebära förbättrad informationsdelning mellan myndigheter i syfte att förhindra eller utreda brott där fängelse finns i straffskalan. Förändringen i lagstiftningen kommer också innebära en effektivare samverkan, vilket innebär att arbetet med SSPF kan bli mer effektivt genom att relevant information delas snabbare och mer transparent.

Åtgärd: Arbeta fram en struktur för SIG (social insatsgrupp).

Status 2024

Samordnare för SIG var i kontakt med nationella Brottsförebyggande rådet 2023 gällande rådgivning inför arbete med SIG. Nationella Brå anser att för Vellinge kommuns del bör arbetet fokuseras kring SSPF då det saknas tillräckligt stort underlag för SIG. Eftersom lägesbilden inte har förändrats ses rekommendation ligga kvar inför 2025.

Åtgärd: Kommun och polis ska delta på föräldramöte för vårdnadshavare till barn i årskurs 7 i syfte att informera och medvetengöra föräldrar om barn och ungas tillvaro.

Status 2024

Kommun och polis har deltagit vid föräldramöte under HT 2024. Under 2025 bör innehållet för dessa föräldramöten utvärderas.

Åtgärd: Utveckla fältverksamheten och fritidsgårdsaktiviteterna.

Status 2024

Under året har verksamheterna fritid, trygghet och kultur utbildat sig inom Barnkonventionen. Utifrån Barnkonventionen ska verksamheterna samverka för att skapa nya förutsättningar för barns delaktighet, inflytande, inkludering och trygghet. Därav har aktivitetsgruppen utvecklats med syfte att skapa nya aktiviteter för och med barn och unga.

Ett exempel på ett framgångsrikt samarbete som genomfördes av trygghet och fritid var ett mycket lyckat arrangemang med motorburen ungdom, där ungdomarna spred julstämning i Vellinge genom ett luciatåg med pyntade EPA-traktorer och mopeder.

Arbetet med ungdomsappen fortsätter och möjliggör för fritidsgårdarna att sprida information om bland annat aktiviteter som sker. Kommunen saknar en mötesplats för ungdomar i åldrarna 13-18 år i Höllviken som kan erbjuda aktiviteter.

Status av effektmål 2024:

Att tidigt upptäcka ungdomar i riskzon som redovisas genom statistik från SSPF.	SSPF är en samverkansform som etableras alltmer inom Vellinge kommun. I SSPF finns möjlighet att lyfta individer anonymt, det vill säga att endast beskriva omständigheter utan att lyfta identiteten. Bedömer närvarande samverkansaktörer att det finns behov av vidare arbete inhämtas samtycke att bryta sekretess från vårdnadshavare. Arbetet med våld i ungas relationer har fått en given plats i forumet.	
Förbättrade resultat i kommande droganeundersökning kopplat till alkohol och narkotika.	Alkoholkonsumtionen har minskat mellan 2022 och 2024 för åk 6 - 9. Alkoholanvändandet i årskurs två visar en ökning i årets mätning jämfört med 2020. Andelen elever som svarar att vårdnadshavare som förser dom med alkohol har minskat. Andelen elever som svarar att de har använt narkotika är låg och förändras marginellt över tid. Den senaste mätningen, visar att andelen elever i årskurs 7-9 har använt narkotika i något lägre utsträckning i jämförelse med 2022. Resultatet i årskurs två visar en marginell ökning i användandet av narkotika i årets mätning jämfört med 2020.	
Redovisa och utvärdera användandet av Ungdomsappen som används av fritidsgårdar.	Ungdomsappen används idag av ca 1350 ungdomar. Verksamheten fortsätter utvecklas i en riktning där det inte endast inkluderas fritidsaktiviteter i appen utan även kulturaktiviteter och andra aktiviteter.	

Sociala medier

Åtgärd: Polis föreläser om vad som är delbart i kommunens skolor och även på bibliotek där fler målgrupper nås.

Status 2024

Under året har polis varit ute i skolorna och föreläst konceptet ”Delbart” med gott resultat. Vidare kommer polisen att se över vilken aktör som bör använda sig av konceptet. Kommun och polis inte föreläst kring ungas tillvaro på sociala medier då uppslutningen 2023 inte var tillräckligt stor.

Åtgärd: Kommun och polis ska arbeta för att kartlägga trender och tendenser, öka kunskapen om sociala medier och arbeta för att minska negativa konsekvenser i skolan, på fritiden och i den offentliga miljön.

Status 2024

Arbetet med sociala medier fortsätter. I SSPF och trygghetsforum är sociala medier en stående punkt på dagordningen, vilket har ökat medvetenheten bland de samverkande aktörerna. Detta har också gjort det möjligt för aktörerna att snabbare sprida information om sociala medier till bland annat vårdnadshavare.

Status av effektmål 2024:

Öka barn och ungas kunskap och förståelse kring vad som får delas på internet.	Konceptet delbart har genomförts under 2024.	→
Kommun och polis ska förebygga negativa konsekvenser i skolan och i den offentliga miljön utifrån trender och tendenser på sociala medier.	Arbetet fortlöper genom SSPF och det vardagliga arbetet på skolorna.	→

Förebyggande arbete kring brottsutsatta

Åtgärd: Styrgruppen för våld i nära relation ska utveckla en hållbar struktur för det förebyggande arbetet kring särskilt brottsutsatta genom bland annat utbildningsinsatser inom exempelvis skolan.

Status 2024

Under hösten 2024 genomfördes en föreläsningsserie om våld i nära relation med en extern föreläsare, Linn M Hällen. Föreläsningarna handlade om hur man frågar om våld, våld i ungas relationer, våld mot barn och samverkan. Till dessa föreläsningar har skola, socialtjänst, vård och omsorg, fritid, polis och kvinnojour deltagit.

Åtgärd: Styrgruppen för våld i nära relation ska se över arbetet med huskurage och samverka med relevanta aktörer.

Status 2024

Vellinge kommun, Vellingebostäder och polis tog 2023 fram material kring Våga Agera som syftar till att uppmärksamma våld i nära relation. Materialet placerades i Vellingebostäders fastigheter och går även att hitta på Vellinge.se. Arbetet fortsätter genom samverkan mellan de olika aktörerna under 2025.

Åtgärd: Arbeta med problem kring normbrytande och gränslösa beteende i ungas relationer.

Status 2024

Arbetet har löpt på bra under 2024 där det varit ett fokus på att hitta nya vägar in i skola och förskolan. Ett exempel på aktivitet som genomförts är föreläsningsserien om våld i nära relation där skola, socialtjänst, vård och omsorg, fritid, polis och kvinnojour deltagit. Inom SPPF har det under våren 2024 skett ett stor SSPF där alla aktörer inom forumet träffas i kunskapshöjande syfte. Vid tillfället bjöds en extern föreläsare in med tema machokultur, detta ämne är något som framförallt skolor har uppmärksammat som en utmaning.

Kommunen arbetar även med föräldrastöd för att hjälpa familjer att hantera olika utmaningar i föräldraskapet. Problematiken kring normbrytande och gränslösa beteende i ungas relationer kvarstår och arbetet kommer att fortsätta under 2025.

Status av effektmål 2024:

Öka medvetenheten om sambandet mellan lindrigt och grovt våld.	Arbetet behöver fortlöpa.	
Öka medvetenheten om sambandet mellan destruktiva normer och våld.	Arbetet behöver fortlöpa.	
Lägre förekomst av bland annat tillbud i kommunens interna händelserapporteringssystem (KIA) där hot och våld förekommit och elev/barn har varit involverat.	Följs upp under 2025. Presenteras under 2026.	

Konklusion

Det brottsförebyggande arbetet är organiserat under kommunstyrelsen genom det lokala brottsförebyggande rådet, som består av en styrgrupp och flera arbetsgrupper på operativ nivå. Styrgruppen samordnar och leder kommunens brottsförebyggande arbetsgrupper. Under kommunens brottsförebyggande ansvar finns det för 2025 sex aktiva arbetsgrupper, vilka är:

- SSPF (Skola, Socialtjänst, Polis och Fritid)
- ANDTS (Alkohol, Narkotika, Doping, Tobak och Spel)
- Våld i nära relation/heder
- Välfärdsbrottslighet
- Trafiksäkerhet och miljö
- Trygghetsforum (operativ samverkan på veckobasis)

Under 2024 har den nya strukturen för det brottsförebyggande arbetet implementerats och stärkts inom Vellinge kommun tillsammans med polisen, med målsättningen att bedriva ett effektivt brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete. Detta arbete kommer att fortsätta under 2025.

Uppföljningen av de åtgärder som har formulerats inom ramen för samverkansöverenskommelsen mellan kommun och polis (2023-2026) visar att arbetet är på god väg. Det är framöver av stor vikt att arbetet inte avstannar utan fortsätter på samma sätt och med samma lyhördhet inför lokala och regionala omständigheter som kan påverka lägesbilden samt det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet.

Vellinge kommun är en fortsatt trygg och säker kommun att leva, bo och verka i, vilket konstateras utifrån de olika mätningarna som genomförts. Utifrån uppföljningen av lägesbilden går det att konstatera att det inte har skett några stora förändringar, vilket innebär att framtagna lägesbild 2022 fortfarande anses vara aktuell under 2025.

Däremot har brottskategorin bedrägerier tillkommit i lägesbilsarbetet vilket är den kategori som står för flest antal anmälda brott. Antalet bedrägeribrott i Vellinge kommun följer trenden ur ett nationellt perspektiv. Kommunen arbetar för att medvetengöra problematiken på olika sätt och har även under året antagit ett program för arbete mot välfärdsbrottslighet. Programmet kommer att följas upp i sin helhet enskilt under 2026. Arbetet mot välfärdsbrott är en del av det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet i kommunen vilket även sker i samverkan med polisen. Exempelvis kommer kommun och polis under 2025 arbeta med gemensamma arbetsplatskontroller.

Den nya socialtjänstlagen som träder i kraft 1 juli kommer innebära att kommunen i stort kommer att behöva arbeta annorlunda. Förändringarna kommer att påverka och utveckla det brottsförebyggande arbetet som sker i kommunen idag. Den nya socialtjänstlagen syftar till att göra socialtjänsten mer förebyggande, tillgänglig och kunskapsbaserad, vilket innebär att socialtjänstlagen ska kunna arbeta mer effektivt med tidigare insatser och stöd till invånare innan problematiken är för stor. Kommuner kommer att få ett tydligare och mer strukturerat ansvar för att förebygga brott, med särskilt fokus på barn och unga.

Arbetet med samverkansöverenskommelsen mellan Vellinge kommun och polismyndigheten fortskrider enligt plan. Det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete är ett fortsatt prioriterat område för både kommun och polis. Följande konklusion ses som ett komplement till befintlig lägesbild inom det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet.